

K. TIDOW, *Spätmittelalterliche und frühneuzeitliche Gewebefunde aus der Lübecker Innenstadt*, „Lübecker Schriften zur Archäologie und Kulturgeschichte”, Bd. 4, Bonn 1980, s. 163—168, ryc. 23—24, tab. 11—12; tenże, *Textilfunde aus einem Brunnen vom Grundstück Schlüsselbuden 16/Fischstrasse 1—3 in Lübeck*, Bd. 3, Bonn 1980, s. 183—192, tab. 33—40.

W czasie badań archeologicznych prowadzonych w Lubece znaleziono między innymi bardzo dużą liczbę tkanin, z których najstarsze pochodzą z XIII w., a najmłodsze z początków XIX w. Tkaniny znajdowały się w 30 punktach miasta. Najwięcej tkanin znaleziono na następujących stanowiskach: 1. Dr Julius-Leber-Strasse 3 — dawna apteka ratuszowa — 62 znaleziska; 2. Schranken — 6 500 znalezisk; 3. Schlüsselbuden 16/Fischstrasse 1—3 — 177 znalezisk; 4. Hundestrasse 9—15 — 221 znalezisk; 5. Koberg 9—11 — Szpital św. Ducha — 90 znalezisk.

Do tej pory nie mamy szczegółowego opracowania wszystkich znalezisk tekstylnych z Lubeki. Pierwszy z prezentowanych artykułów jest referatem dyrektora Textilmuseum Neumünster, przedstawionym w 1978 r. na sympozjum poświęconym historii i kulturze materialnej Lubeki średniowiecza i nowożytności. Zespół

tkanin znalezionych na działce budowlanej Schüsselbuden 16/Fischstrasse — 1—3, datowanych od XV do początku XIX w., pochodzi z jednego obiektu — studni. Tkaniny z innych stanowisk są rozrzucone na większym obszarze.

Większość znalezisk tekstylnych z Lubeki to proste tkaniny wełniane i lnia-
ne, rzadziej ozdobne tkaniny jedwabne. Wyroby te musiały być używane na co-
dzień przez ludność miejską. Różnią się one od tkanin, z których uszyto stroje
dostojników kościelnych i świeckich.

Znalezione w studni na Schüsselbuden 16/Fischstrasse 1—3 tkaniny porównano
z informacjami pochodzącymi ze źródeł pisanych: ksiąg miejskich, statutów cecho-
wych i siedemnastowiecznego wzornika tkanin z Lüneburga. Wzornik ten, pocho-
dzący z 1678 r., zawiera próbki produkowanych wówczas tkanin wraz z ich naz-
wami. Porównanie cech tkanin z Lubeki z cechami próbek z wzornika lünebur-
skiego pozwoliło nazwać te tkaniny. I tak wiemy, że grube zgrzebne tkaniny z Lu-
beki to według wzornika *Fres*, delikatniejsze — *Laken*, inne, zgrzebne, to *Kirsej*
i *Pletzen*. Delikatniejsze tkaniny z przędzy czesankowej w splocie płóciennym to
Paraccan, w splocie skośnym — *Rach*, najbardziej zaś delikatne w splocie skoś-
nym — *Sargien de Nimes*, natomiast inne tkaniny z przędzy czesankowej miały
nazwę *Eteminen*.

Porównania te, pozwalające na połączenie nazw tkanin znanych ze źródeł
pisanych z konkretnymi zabytkami wykopaliskowymi, dają olbrzymie możliwości
przy badaniach nad produkcją i handlem tkaninami w Europie Zachodniej i Środ-
kowej. Mogą też być przydatne dla badających nowożytnie tkaniny wykopaliskowe
pochodzące z terenu Polski.

J. Maik